

Sygn. akt I Ns 1180/22

UZASADNIENIE

Powiat (...) wniósł o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu po zmarłej mieszkance Domu Pomocy Społecznej w B. L. K..

Sąd ustalił:

L. K. była mieszkanką Domu Pomocy Społecznej w B.. Zmarła w dniu 2 marca 2018r.

Dowód:

Odpis skrócony aktu zgonu (k-9)

W depozycie Domu Pomocy Społecznej w B. po zmarłej pozostała kwota 751,66 zł.

Dowód:

Saldo konta 240-3-440 z dnia 30.11.2022r. (k-8)

Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w B. skierował do E. D. pismo z dnia 20.04.2018r. z informacją, że wzywa spadkobierców zmarłej L. K. do odbioru depozytu gotówkowego w wys. 714,86 zł, oraz, że będzie on wydany spadkobiercom zmarłej, po przedłożeniu przez nich prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia, sporządzonego przez notariusza. Poinformowano jednocześnie, że osoba uprawniona ma 3-letni termin odbioru depozytu, liczony od dnia dostarczenia wezwania, oraz, że niepodjęcie przez spadkobierców depozytu w tym terminie, spowoduje, że depozyt przejdzie na własność Skarbu Państwa.

Dowód:

pismo Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w B. do E. D. z dnia 20.04.2018r. (k-5)

Od dnia 30.04.2021r. do 29.10.2021r., przez okres 6 miesięcy na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w K. zostało wywieszone ogłoszenie z dnia 29.04.2021r., wzywające spadkobierców L. K. do odbioru depozytu po przedłożeniu postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia, z pouczeniem, że niepodjęcie przez spadkobierców depozytu w terminie 3 lat od daty wezwania, spowoduje, że depozyt przejdzie na własność Skarbu Państwa.

Dowód:

Zaświadczenie Starosty (...) z dnia 30.04.2021r. (k-6)

Ogłoszenie z dnia 29.04.2021r. (k-7).

Sąd zważył:

Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepojętych depozytów (Dz.U. nr 208, poz. 1537 ze zm.), likwidacja niepojętego depozytu z mocy prawa następuje w razie niepodjęcia depozytu przez uprawnionego, mimo upływu terminu do jego odbioru. Termin do odbioru depozytu wynosi 3 lata od dnia doręczenia wezwania do odbioru uprawnionemu. Likwidacją niepodjętego depozytu jest przejście praw do tego depozytu na rzecz Skarbu Państwa (art. 2 pkt 3 ustawy).

Przepisy ustawy o likwidacji niepojętych depozytów stosuje się do depozytów, przechowywanych w domu pomocy społecznej (art. 1, art. 2 pkt 2 powołanej ustawy w zw. z art. 9 i art. 14 pkt 7a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz.1870 ze zm.). Uprawnienie domu pomocy społecznej do

przechowywania depozytów wynika z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. h rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2012 r., poz. 964 ze zm.).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów (dalej: u.l.n.d.), przechowujący depozyt jest obowiązany wezwać uprawnionego do odbioru depozytu w terminie, o którym mowa w art. 4 ust.2 u.l.n.d. (tj. w terminie 3 lat od dnia doręczenia wezwania do odbioru uprawnionemu lub wezwania dokonanego przez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej w siedzibie przechowującego depozytu na okres 6 miesięcy - art. 6 ust.5 u.l.n.d.), oraz pouczyć go o skutkach jego niepodjęcia. W wypadku zaś gdy uprawniony nie jest znany albo nie jest możliwe ustalenie jego miejsca zamieszkania albo siedziby na podstawie ewidencji, rejestrów lub zbiorów danych, wezwanie do odbioru może nastąpić po upływie 3 lat od dnia złożenia przedmiotu do depozytu (art. 6 ust. 4 u.l.n.d.). W przypadku braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru depozytu lub nieustalenia uprawnionego, przechowujący depozyt jest obowiązany dokonać wezwania, poprzez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej w swojej siedzibie na okres 6 miesięcy (art. 6 ust. 5 u.l.n.d.).

W rozpoznawanej sprawie uprawniona do odbioru depozytu L. K. zmarła po jego złożeniu. Jeżeli między złożeniem depozytu a wniesieniem wniosku o likwidację depozytu doszło do zmiany osoby uprawnionej do jego odbioru, to we wniosku o stwierdzenie likwidacji depozytu należy wskazać podmiot aktualnie uprawniony. To na przechowującym spoczywa szczególnie obowiązek ustalenia osoby uprawnionej do odebrania depozytu, gdyż można zakładać, że taka osoba może nie wiedzieć o istnieniu depozytu pozasadowego.

W sytuacji gdy przyczyną niepodjęcia depozytu była śmierć deponenta, niezbędne jest zawiadomienie jego spadkobierców o tym zdarzeniu. W sytuacji bowiem, gdy przedmiot depozytu stanowi prawo majątkowe, które wchodzi w skład spadku, uprawnionym do jego odbioru jest spadkobierca zmarłego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2017 roku, sygn. akt III CZP 39/17, Lex nr 2370772; post. Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6 września 2021r., III Ca 1116/20). Należało zatem przyjąć, że wydanie depozytu po śmierci może nastąpić tylko na podstawie orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku lub poświadczenia dziedziczenia. Świadomość tego miał zresztą wnioskodawca, który w wezwaniu, skierowanym do córki zmarłej oraz w ogłoszeniu, wywieszonym w siedzibie Starostwa Powiatowego w K., poinformował, że wydanie depozytu nastąpi po złożeniu przez spadkobierców zmarłej postanowienia sądu lub aktu poświadczenia dziedziczenia.

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie ustalił spadkobierców L. K., czyli osób uprawnionych. Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku nie zostało przeprowadzone. W tym stanie rzeczy, wezwanie do odbioru depozytu, dokonane w trybie art. 6 ust. 5 u.l.n.d., ani skierowanie pisma do córki zmarłej, której prawo do spadku nie zostało stwierdzone, nie może być uznane za skuteczne. Wnioskodawca nie wezwał spadkobierców L. K. do odbioru depozytu zmarłego, a jedynie pismem z dnia 20.04.2018r., poinformował - zgodnie z podjętymi przez siebie ustaleniami - córkę zmarłej E. D., że na koncie depozytowym Domu Pomocy Społecznej pozostaje kwota po zmarłej, oraz, że kwota ta może być wypłacona na podstawie prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub aktu poświadczenia dziedziczenia, sporządzonego przez notariusza. Skoro wnioskodawca zobowiązał córkę zmarłej do wykazania postanowieniem sądu lub aktem poświadczenia dziedziczenia, że jest spadkobiercą po zmarłej L. K., to miał świadomość, że to spadkobierca powinien być wezwany do odbioru depozytu. Przechowawca depozytu powinien wykazać się w tym zakresie niezbędną starannością (mógł sam wystąpić do sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku), gdyż, w przeciwnym razie, nie można uznać, że upłynął termin określony w art. 4 ust. 2 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów. Tymczasem działanie Domu Pomocy Społecznej było w niniejszej sprawie niespójne. Mimo doręczenia wezwania córce zmarłej, którą uznano za osobę uprawnioną do odbioru depozytu, dokonano także wezwania do odbioru depozytu przez wywieszenie wezwania na tablicy informacyjnej. Przepis art. 6 ust. 5 u.l.n.d. ma zastosowanie jedynie w razie braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru depozytu lub nieustalenia uprawnionego. Dopiero więc, gdy uzna się, że osoba, której doręczono wezwanie, nie jest osobą uprawnioną, można rozważać kwestię skutków zastosowania art. 6 ust. 5 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów.

W konsekwencji osoba uprawniona nie została wezwana i tym samym nie miała możliwość odebrania depozytu. Przesłanka stwierdzenia likwidacji depozytu, określona w art. 4 powołanej ustawy, nie została spełniona, co skutkowało oddaleniem wniosku (art. 693 (19) § 1 k.p.c.).